§ 77 Dnr KS 2024/01399-2.6.4

Beslut - Motion från (L) om att revidera de lokala ordningsföreskrifterna att inkludera begränsningar kring lustgas i berusningssyfte på allmän plats

Beslut

Förslag till kommunfullmäktige:

Motionen avslås.

Reservation

Roger Haddad (L) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Elisabeth Unell (M), Eleonore Lundkvist (M), Anna Nordin (M) och Johan Fernkvist (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för Elisabeth Unells (M) förslag enligt följande:

"Motionen inlämnades innan det fanns en lagstiftning på plats med förbud mot försäljning. När nu lagstiftning finns på plats behövs inte en ändring av ordningsstadgan men motionärens intentioner med motionen är därmed också genomförda. Eftersom attsatsen är så tydligt kopplade till ordningsstadgan kan attsatsen inte bifallas.

Vi tycker det vore bra med en kampanj där riskerna med lustgas i berusningssyftegenomförs och att vi verkar för ökad tillsyn där bruk förekommer."

Caroline Frisk (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Ärendebeskrivning

Anna Lundberg (L) har i en motion med rubriken Motion från (L) om revidering av de lokala ordningsföreskrifterna att inkludera begränsningar kring lustgas i berusningssyfte på allmän plats föreslagit

att inkludera ett förbud mot användning av lustgas i berusningssyfte i de lokala ordningsföreskrifterna för Västerås kommun samt

att kommunen tar fram en informationskampanj om riskerna med lustgas och verkar för ökad tillsyn på berörda platser.

Kommunfullmäktige har den 5 december 2024 § 259 remitterat motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Västeråsmajoriteten konstaterar att det sedan motionen lämnades in har kommit ny lagstiftning som förbjuder försäljning av lustgas till minderåriga samt vid misstanke om användning i berusningssyfte. Sedan lagen infördes 1 juli 2025 har samtalen till Giftinformationscentralen minskat enligt deras egen hemsida, vilket tyder på att användningen har minskat.

Lagen syftar alltså till att motverka användning av lustgas som berusningsmedel. Ett förbud mot användning på vissa utpekade platser, skulle felaktigt kunna tolkas som att det är tillåtet att användas på övriga platser. Andra förbjudna substanser pekas inte ut särskilt i Västerås stads lokala ordningsföreskrifter.

Det finns en handlingsplan gällande alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel (ANDTS), som bland annat innehåller en punkt om att öka medvetenheten hos befolkningen om ANDTS effekter på hälsan. Nämnden för idrott, fritid och förebyggande har huvudansvaret för informationen om ANDTS, men flera andra nämnder arbetar också aktivt med frågorna. Information om de skadliga effekterna av att använda lustgas i berusningssyfte bör inkluderas i det arbetet.

Västeråsmajoriteten anser därför att motionen bör avslås i sin helhet.

Västeråsmajoriteten har till kommunstyrelsen lämnat följande förslag till beslut:

Förslag till kommunfullmäktige:

Motionen avslås.

Yrkanden

Roger Haddad (L) yrkar bifall till motionen.

Elisabeth Unell (M) yrkar att motionens första att-sats inte föranleder någon ytterligare åtgärd och bifall till motionens andra att-sats.

Caroline Frisk (SD) yrkar bifall till Elisabeth Unells (M) förslag.

Amanda Grönlund (KD) yrkar bifall till Västeråsmajoritetens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden finner inledningsvis att det finns tre förslag till beslut gällande motionens första att-sats, dels bifall till från Roger Haddad (L), dels att den inte föranleder någon ytterligare åtgärd från Elisabeth Unell (M) och Caroline Frisk (SD), dels bifall till Västeråsmajoritetens förslag från Amanda Grönlund (KD). Ordföranden föreslår en beslutsgång där de tre förslagen ställs mot varandra. Kommunstyrelsen godkänner föreslagen beslutsgång varvid den genomförs. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med Västeråsmajoritetens förslag.

Ordföranden finner därefter att det finns två förslag till beslut gällande motionens andra att-sats, dels bifall till från Roger Haddad (L) med flera, dels bifall till Västeråsmajoritetens förslag från Amanda Grönlund (KD). Ordföranden föreslår en beslutsgång där de två förslagen ställs mot varandra. Kommunstyrelsen godkänner föreslagen beslutsgång varvid den genomförs. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med Västeråsmajoritetens förslag.

VÄSTERÅSMAJORITETEN

MOTIONSSVAR

Sida 1 (1)

Datum
2026-02-09

Diarienummer
KS 2024/01399

Svar på motion från (L) om revidering av de lokala ordningsföreskrifterna att inkludera begränsningar kring lustgas i berusningssyfte på allmän plats

Förslag till beslut

Förslag till kommunfullmäktige:

Motionen avslås.

Motivering

Anna Lundberg (L) har i en motion med rubriken *Motion från (L) om revidering av de lokala ordningsföreskrifterna att inkludera begränsningar kring lustgas i berusningssyfte på allmän plats* föreslagit

att inkludera ett förbud mot användning av lustgas i berusningssyfte i de lokala ordningsföreskrifterna för Västerås kommun samt

att kommunen tar fram en informationskampanj om riskerna med lustgas och verkar för ökad tillsyn på berörda platser.

Kommunfullmäktige har den 5 december 2024 § 259 remitterat motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Västeråsmajoriteten konstaterar att det sedan motionen lämnades in har kommit ny lagstiftning som förbjuder försäljning av lustgas till minderåriga samt vid misstanke om användning i berusningssyfte. Sedan lagen infördes 1 juli 2025 har samtalen till Giftinformationscentralen minskat enligt deras egen hemsida, vilket tyder på att användningen har minskat.

Lagen syftar alltså till att motverka användning av lustgas som berusningsmedel. Ett förbud mot användning på vissa utpekade platser, skulle felaktigt kunna tolkas som att det är tillåtet att användas på övriga platser. Andra förbjudna substanser pekas inte ut särskilt i Västerås stads lokala ordningsföreskrifter.

Det finns en handlingsplan gällande alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel (ANDTS), som bland annat innehåller en punkt om att öka medvetenheten hos befolkningen om ANDTS effekter på hälsan. Nämnden för idrott, fritid och förebyggande har huvudansvaret för informationen om ANDTS, men flera andra nämnder arbetar också aktivt med frågorna. Information om de skadliga effekterna av att använda lustgas i berusningssyfte bör inkluderas i det arbetet.

Västeråsmajoriteten anser därför att motionen bör avslås i sin helhet.

Stadsledningskontoret
Susanne Monie Magnusson
Epost: susanne.monie.magnusson@vasteras.se

Kopia till
Klicka eller tryck här för att ange text.

Underlag för beslut om motion (L) om revidering av de lokala ordningsföreskrifterna att inkludera begränsningar kring lustgas i berusningssyfte på allmän plats

Ärendebeskrivning

Anna Lundberg (L) har i en motion med *rubriken Revidering av de lokala ordningsföreskrifterna att inkludera begränsningar kring lustgas i berusningssyfte på allmän plats* föreslagit

1. Att inkludera ett förbud mot användning av lustgas i berusningssyfte i de lokala ordningsföreskrifterna för Västerås kommun

2. Att kommunen tar fram en informationskampanj om riskerna med lustgas och verkar för ökad tillsyn på berörda platser

Kommunfullmäktige har den 5 december 2024 § 259 remitterat motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Faktaunderlag

Kommuner får, enligt 3 kap. 8 § ordningslagen (1993:1617) och förordningen (1993:1632) med bemyndigande för kommuner och länsstyrelser att meddela lokala ordningsföreskrifter enligt ordningslagen, meddela föreskrifter för att upprätthålla den allmänna ordningen på offentlig plats.

Ordningslagen syftar bland annat till att trygga ordningen och säkerheten på offentliga platser och vissa andra områden. Med offentlig plats avses bland annat gator, vägar, torg, parker och andra platser som i detaljplan redovisas som allmän plats och som har upplåtits för sitt ändamål.

Lagen innehåller endast ett fåtal regler om allmän ordning. Behovet av ytterligare bestämmelser är avsett att tillgodoses genom lokala ordningsföreskrifter meddelade av kommunerna. Sådana föreskrifter kan avse vitt skilda frågor, men ett grundläggande krav är att de måste behövas för att upprätthålla den allmänna ordningen på offentlig plats. De får inte heller lägga onödigt tvång på allmänheten eller annars göra obefogade inskränkningar i den enskildes frihet. Ordningsföreskrifter får inte heller angå förhållanden som redan är reglerade i ordningslagen eller annan författning eller som enligt lagen eller annan författning kan regleras på något annat sätt. Lokala ordningsföreskrifter måste också ha ett sådant innehåll och vara utformade med en sådan exakthet att det är möjligt att tillämpa dem och övervaka efterlevnaden av dem. För att bland annat säkerställa detta ska beslutade föreskrifter anmälas till länsstyrelsen, som ska upphäva föreskrifter som inte uppfyller dessa krav.

Den 1 juli 2025 trädde lagen om (2025:621) om lustgas i kraft. Lagen syftar till att motverka användning av lustgas som berusningsmedel och innebär att lustgas inte får säljas eller på annat sätt lämnas ut i näringsverksamhet om det finns särskild anledning att anta att lustgasen ska användas som berusningsmedel.

Lagen innebär inget förbud mot att bruka lustgas som berusningsmedel.

Regeringen har i beslut den 27 juni 2024 (S2023/00968, S2024/01305 (delvis) gett Läkemedelsverket (Giftinformationscentralen), Folkhälsomyndigheten och länsstyrelserna i uppdrag att fortsatt sprida information om lustgas och de skador som kan uppstå till följd av bruk av lustgas i berusningssyfte.

Juridisk bedömning

Det finns ännu ingen vägledande praxis vad gäller ordningsföreskrifter som reglerar användning av lustgas på offentlig plats. Av den praxis som finns beträffande förbud mot förtäring av alkoholdrycker framgår att ett sådana förbud inte bör omfatta samtliga offentliga platser inom en kommun, utan endast de platser där ett sådant förbud är särskilt motiverat från ordningssynpunkt., (se t.ex. Högsta förvaltningsdomstolens avgörande i RÅ 1997 ref 41).

Länsstyrelsen i Halland har i beslut den 15 juli 2025 (dnr 5072-2025) upphävt ett beslut om förbud i lokala ordningsföreskrifter mot användning av lustgas i berusningssyfte som fattats av Kommunfullmäktige i Kungsbacka kommun. Länsstyrelsen ansåg att förbudet var alltför långtgående avseende det geografiska tillämpningsområdet då det omfattade i stort sett alla områden med sammanhängande bebyggelse i hela Kungsbacka kommun och i princip alla detaljplanelagda områden. Kungsbacka kommun har överklagat länsstyrelsens beslut till Förvaltningsrätten i Göteborg (mål nr 9454-25) som ännu inte avgjort målet.

En ordningsföreskrift innebärande ett förbud mot användning av lustgas i berusningssyfte måste vara behövlig för att upprätthålla den allmänna ordningen på offentlig plats. Den måste vara utformad med en sådan exakthet att det är möjligt att tillämpa och övervaka efterlevnaden av den. Ett alltför långgående beslut när det kommer till det geografiska tillämpningsområdet riskerar att upphävas av länsstyrelsen.

Uppdrag att sprida information om lustgas och de skador som kan uppstå till följd av bruk av lustgas i berusningssyfte har getts till statliga expertmyndigheter

Ekonomisk bedömning

Perspektivet ej relevant med anledning av ärendets karaktär och innehåll.

Hållbarhets- och näringslivsbedömning

Perspektivet ej relevant med anledning av ärendets karaktär och innehåll.

Helene Öhrling	Katarina Thorsell
Stadsdirektör	Administrativ direktör

Till: Västerås kommunfullmäktige

Motion - Revidera de lokala ordningsföreskrifterna att inkludera begränsningar kring lustgas i berusningssyfte på allmän plats

Bakgrund

Under de senaste åren har användningen av lustgas som berusningsmedel ökat, särskilt bland ungdomar. Lustgas är lättillgängligt och används ofta utan hänsyn till dess potentiella risker för hälsan, både kort- och långsiktigt. Användningen har också lett till problem i offentliga miljöer, där tomma patroner sprids och skapar nedskräpning samt otrygghet.

Flera kommuner, såsom Lidingö, Nacka och Sigtuna, har valt att agera genom att inkludera begränsningar mot användning av lustgas i berusningssyfte, på allmän plats i sina lokala ordningsföreskrifter. Dessa initiativ syftar till att minska problemen kopplade till lustgasanvändning på offentliga platser och markera en tydlig gräns mot drogliknande beteenden.

Lustgas är inte en ofarlig produkt, och dess användning i berusningssyfte utgör en risk för både användarens hälsa och den allmänna ordningen. Genom att införa begränsningar kring användande av lustgas i berusningssyfte på platser där alkoholförbud råder skickar vi en tydlig signal om att Västerås tar ungas hälsa och trygghet på allvar.

Detta initiativ är inte bara en regleringsfråga utan också en del i att skapa ett samhälle där barn och unga kan känna sig trygga och där det offentliga rummet präglas av respekt och ansvar.

Vi i Liberalerna i Västerås anser att det är dags att vår kommun följer efter och agerar för att skapa tryggare offentliga miljöer, särskilt på platser där barn och ungdomar vistas.

Förslag till beslut

Vi föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

1. Att inkludera ett förbud mot användning av lustgas i berusningssyfte i de lokala ordningsföreskrifterna för Västerås kommun.
2. Att kommunen tar fram en informationskampanj om riskerna med lustgas och verkar för ökad tillsyn på berörda platser.

Västerås, den 21 november 2024

För Liberalerna i Västerås xxx

https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vastmanland/staffan-jansson-s-i-vasteras-ratar-lokalt-forbud-mot-lustgas-ingen-okning-har

LIBERALERNA Västerås
Källgatan 10 · 722 11 Västerås
vasteras@liberalerna.se